

ВИХОВАННЯ ЯК КОМПОНЕНТ СОЦІАЛІЗАЦІЇ ОСОБИСТОСТІ ЛІДЕРА

Черкашин А. І.

*Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут», м. Харків*

У педагогічній науці виховання дедалі частіше розглядають у контексті процесу соціалізації особистості лідера у закладах вищої освіти. Саме у вишах відбувається соціалізація особистості студентів лідерів до умов майбутньої професійної діяльності. Аналіз концепцій соціалізації показує, що є два підходи до розуміння її сутності. Ці підходи різняться уявлення про людину та її роль у процесі свого розвитку. Так, одні дослідники вказують на те, що зміст процесу соціалізації визначається зацікавленістю суспільства в тому, щоб його члени успішно опановували суспільні ролі, могли брати участь у продуктивній діяльності, створювали міцну сім'ю, були законослухняними громадянами і т.п. Це характеризує людину як об'єкт соціалізації. Інший підхід пов'язаний з тим, що людина стає повноцінним членом суспільства, виступаючи як об'єктом, а й суб'єктом соціалізації. Як суб'єкт вона засвоює соціальні та культурні цінності суспільства на єдності з реалізацією своєї активності, саморозвитку, самореалізації у суспільстві, тобто. не тільки адаптується до суспільства, а й бере активну участь у процесі соціалізації, впливає на самого себе та свої життєві обставини. Другий підхід як раз дозволяє розглядати соціалізацію особистості лідера у закладах вищої освіти як поступовий процес опанування соціальними та культурними цінностями майбутньої професії в процесі саморозвитку та самореалізації. Процес соціалізації багато в чому залежить від норм, які регулюють вимоги, що пред'являються суспільством людині, та забезпечують її адекватне включення до соціальної діяльності. Соціалізація постає як елемент механізму саморегуляції соціального життя, забезпечує збереження та розвитку соціуму. Розрізняють стихійну та контрольовану соціалізацію. Природно, стихійна соціалізація істотно впливає на вихованість студента лідера. На нього впливає навколишнє середовище, і, перш за все, система соціальних відносин, в яку з вступу до закладу вищої освіти він занурюється. Контрольована соціалізація передбачає цілеспрямований виховний вплив на студента лідера з метою засвоєння професійних соціальних ролей. Створення відповідних виховних умов здійснюється через включення студента лідера до різних видів професійно-соціальних відносин у навчанні, вихованні, практичній діяльності. У процесі соціалізації людини вирішуються дві групи завдань – соціальну адаптацію та соціальну автономізацію особистості. Розв'язання даних завдань залежить від багатьох зовнішніх і внутрішніх факторів.

Соціальна адаптація передбачає активне пристосування індивіда до умов соціального середовища, а соціальна автономізація – реалізацію сукупності установок на себе, стійкість у поведінці та відносинах, що відповідає уявленню особистості про себе, її самооцінку.